

Verslag ALUMNIBIJEENKOMST ANDRAGOLOGEN op 25 maart 2006 (Badcuyp)

1. Ontvangst, inschrijving, informele kennismaking van 12.00 tot 13.00 uur

Op de middag waren 65 alumni aanwezig. 18 Personen hadden zich afgemeld. Dit is een fraai resultaat op een aantal van 140 alumni die zijn uitgenodigd en biedt een goed uitgangspunt voor de volgende alumnibijeenkomst op zaterdag 7 oktober a.s.. Voorwaarde is wel dat in de komende maanden alle aanwezigen op dezelfde succesrijke manier doorgaan met het informeren en enthousiasmeren van hun studiegenoten.

2. Opening, verwelcoming en toelichting op het programma door de middagvoorzitter Jacquélien de Savornin Lohman (hoogleraar sociale hulpverlening andragologie 1982-1992).

Na haar welkom verwees Jacquélien naar de doelstelling van de dag zoals verwoord in de Notitie "Doorstart van de andragologische vertogen"

Het is goed dat wij elkaar opnieuw treffen, voor sommigen na vele jaren, in een recreatief sociaal verband. Daarnaast is het de moeite waard om elkaar te bevragen op de eigen andragologische beroepspraktijk en om, last but not least, het andragologisch debat te hernemen in de actualiteit van vandaag. Het is goed te constateren dat wat destijds als andragologisch werd aangeduid, nu terugkomt in allerlei andere disciplines.

Ons gedachten goed van destijds heeft blijkbaar niet aan waarde ingeboet.

3. Uitleg over het initiatief, de doelstelling, de activiteiten en de werving door Henk Wesseling

Henk verwees ook naar bovenstaande doelstellingen en vertelde over de exponentiële groei die het initiatief doormaakte: eerst drie enthousiastelingen, daarna een groepje van zes tijdens de Universiteitsdag 2005, toen meer dan 24 lieden in het Blauwe Hooft najaar 2005, de formatie van een initiatiefgroep en nu een eerste echte alumnidag met wel 65 bezoekers. Het perspectief mag duidelijk zijn: op weg naar een heuse alumnivereniging andragologie, zoals de Universiteit van Amsterdam al vele andere alumniverenigingen kent.

Het is een uitdaging om te onderzoeken waarom het andragologisch vertoog nog steeds actueel is. De ontwikkeling van de wetenschap als door Ten Have bedoeld heeft een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt en is, vond Henk, op ontrechte wijze gesmoord. Eigen politisering en de concurrentienijd van nevensubfaculteiten en een gebrek aan steun in het toenmalige College van Bestuur waren daar debet aan.

In zijn presentatie raakte Henk een gevoelige snaar, genereerde (tragi-)humor en wijgevoel. De zaal stond Henk niet toe al te zeer de tragische teloorgang van de andragologie te schetsen. Men was stevig genoeg om over deze periode uit (eigen) recente geschiedenis volwassen conclusies te trekken.

4. Begin, midden en laatste periode van de andragologie in Amsterdam; drie presentaties

Een korte schets over de periode Ten Have werd gegeven door Gien Tuender-de Haan. Zij schetste o.m. de situatie aan "het Singel", die aan de officiële opname van de Wetenschap der Andragogie in het Academisch Statuut in 1970 vooraf ging. Er was sprake van een kleinschalig Instituut met een sterke persoonlijke invloed van Ten Have, die ondermeer persoonlijk de colleges normatieve andragologie verzorgde. Gien Tuender slaagde er in voor de toenmalige medestudenten de sfeer op te roepen en enkele karakteristieken in herinnering te roepen die nalezing van haar inleiding interessant maakt. (Wellicht dat de tekst binnenkort op de eigen website kan worden geplaatst) Dezelfde opmerking valt te maken bij de volgende twee inleidingen.

De periode Nijk werd op een zeer overtuigende manier geschetst door Corry Ehlen die studeerde van 1969 tot 1976. Zij vertelde over de eerste grote aantallen studenten die na hun opleiding aan de sociale academie hun eigen gedachten hadden over een wenselijke functie van de andragogische wetenschappen voor de gedeprivalueerden in de samenleving. Almede over de democratiseringsbeweging om op het IWA aan de Prinsengracht het "one man one vote" principe in te voeren en de gevolgen die dit heeft gehad. Aanschouwelijk maakte Corry haar eigen studie programma door drie stapels boeken op tafel te leggen. Boeken over de marxistisch-leninistische analyse van het arbeiders en werkende jongerenbestaan vormden de dikste stapel gevolgd door een stapeltje HRM literatuur over geplande veranderingen. De dunste stapel betrof de wetenschap der Andragogie, met het "Klein Bestek" bovenop.

De derde en laatste periode van de Andragologie (de periode De Zeeuw, Gottschalch, Stroomborg en De Savornin Lohman) in de jaren tachtig, in gebouw De Narwal op het Bickerseiland, stond centraal in het verhaal over haar studie van Majone Steketee. Ook in deze periode kon de andragologiestudie nog bogen op een grote instroom van veelal oudere studenten met brede werkervaring in de maatschappelijke dienstverlening. Wel al was de bestuur- en onderwijsstructuur al weer veel formeler dan in de jaren zeventig. Maatschappelijke relevantie is evenwel de leidraad gebleven. Juist in haar werk op het Verwey-Jonker Instituut ervaart Majone dat het andragologisch onderzoek in deze tijd nog springlevend is. Zij ziet haar werkplek als een werkplaats die dient ter ondersteuning en verbetering van professionele praktijken, zoals de jeugdhulpverlening. Verder ziet ze de andragologie terug in het tijdschrift Sociale Interventie en niet te vergeten de master van het Landelijk Expertisecentrum Sociale Interventie (LESI). Zie www.lesi.nl

5. Discussie aan de hand van stellingen meegezonden in de bijlagen:

*5.1. De andragoloog-alumnus in de derde en vierde levensfase.
Wat te doen?*

Betrokkenen hadden zich in twee groepen gesplitst, met als voortrekkers Eva Bakker en Henk Wesseling, en wisselden geanimeerd hun ervaringen over hun studie destijds en hun actuele (beroep-)situatie. Aan de

voorgelegde stellingen zijn beide groepen niet of nauwelijks toegekomen. Enige vragen die ter sprake kwamen zijn te verdelen in

a. vragen algemeen, b. vragen m.b.t. zichzelf en c. vragen met betrekking tot andragogisch werken.

a. Interesse naar de vraag: waarom veel ouderen actuele veranderingen niet meer kunnen bijhouden; welk perspectief is in deze weggelegd?

a/b. Hoe verder met het leven na een ernstige ziekte?

a/b. De relevantie van vrijwilligerswerk, ook in de vierde levensfase

a. Welk perspectief, ook in andragogische zin, na (eigen) pensionering?

b. Stelt de vierde levensfase mij in staat om de vraag naar de zin van het leven completer te beantwoorden?

c. De relevantie van het begeleiden en lesgeven aan Marokkaanse vrouwen en ouderen

Beide discussiegroepen waren positief in hun oordeel over de dag en het initiatief. Men wilde door in de richting van een meer georganiseerd verband van andragologen/alumni en vooral ook doorpraten over dit thema. Daarom werd afgesproken dat ieder aan Eva Bakker een a 4tje zou mailen met daarop geschreven: "Wat wil ik en wat heb ik in de aanbieding"

E-mailadres van Evarawa23@zonnet.nl

De eerstvolgende bijeenkomst is gepland op woensdag 17 mei a.s. in het gebouw van Gilde Amsterdam, Keizersgracht 346.

5.2. De andragologie als kritische dan wel radicale wetenschap, ook voor nu?

Ook in deze groep is zeer enthousiast en met overgave gediscussieerd. In de discussie werden paradigmatische uitgangspunten kort aan de orde gesteld en de verschillen benoemd, zoals bijvoorbeeld tussen systeemtheoretici en marxisten. Ook werden verschillende zienswijzen op de andragologie bediscussieerd. Bijvoorbeeld: moeten we andragologie niet eerder een lieve wetenschap noemen dan een radicale, laat staan een gevaarlijke?

Daarnaast kwam de vraag aan de orde over de soms zich voor doende schijn van alomtegenwoordigheid van een andragologische aanpakken en het bij veranderingsprocessen duidelijk kunnen identificeren van andragologische interventies, terwijl de andragologische terminologie lijkt te zijn aangepast. (vervreemd/ontvreemd)

In het nagesprek noemde Andries Baart, als voorbeeld hiervan, de pastorale presentietheorie.

Duidelijke conclusies of stellingen waren in de korte tijd die beschikbaar was niet te trekken. Wel valt uit de rapportage te concluderen dat er voldoende vragen op antwoord wachten en ook hebben verschillend deelnemers aan de discussie in deze groep te kennen te geven met dit onderwerp te willen doorgaan.

5.3. Het andragologisch handelen. In welke beroepspraktijk(en) actueel?

Stan Baars en Janneke van Mens-Verhulst stelden een tweeledige werkwijze voor. Deelnemers (m/v) werden zeven stellingen (uit: maatschappelijk debat; De Volkskrant) voorgelegd, waarover in groepjes van twee kon worden gesproken, dit aangevuld met rapportage uit eigen beroepspraktijk.

De stellingen hadden te maken met achtereenvolgens de kwaliteit van leven: kennis, kunde en kansen; humane dienstverlening; maatschappelijke participatie en sociale uitsluiting; democratische burgers; diversiteit in dialoog en mondiale rechtvaardigheid.

Na het tweegesprek werd aan de deelnemers gevraagd hun gewenste betrokkenheid aan te geven. Daarna gaven de deelnemers hun oordeel over de relevantie van één of meer stellingen voor het andragologisch debat.

Uit de registratie (op flap natuurlijk) bleken de thema's Maatschappelijke participatie en sociale uitsluiting en Diversiteit in dialoog, de meeste aandacht te trekken. Zeven van de negen deelnemers zagen een andragologisch werkverband als een mogelijke bijdrage. De andere twee hadden hierover hun twijfels.

Tijdens deze sessie splitste zich een minderheidsgroep af die, zo meldde deelnemer Ruud Soudijn later, aan de slag was geweest met de samenhang tussen andragologisch handelen en de tijd als handelingsgenererende dan wel -remmende factor.

6. Rondvraag en sluiting

Aan het eind van de bijeenkomst vraagt mevr. Dini Goezinne aandacht voor de mogelijkheid dat er een onderzoek zou worden verricht naar afgestudeerden. In het bijzonder naar de groep uit de periode 1947 - 1968. De bedoeling is om de betekenis van de andragologie aan te geven en haar maatschappelijke relevantie voor de huidige tijd.

De aanwezigen begroeten dit voorstel en zijn nieuwsgierig naar verdere bijzonderheden over de uitvoering.

Jacquelien tenslotte bedankt alle aanwezigen voor hun komst en de enthousiaste ondersteuning voor de plannen tot voortzetting van het initiatief en sluit de geslaagde bijeenkomst.

Een bijeenkomst die weliswaar enigszins werd gehinderd door de feitelijk te kleine ruimte. Dit is een goede les voor de volgende keer.

Vermeld dient nog te worden dat kort na afloop van de bijeenkomst reeds een tweetal vrijwilligers zich bereid heeft verklaard om een website te bouwen.